Ч. 128 (10.805). Львів, субота 12 червня 1926. Ryczałt opłaty zapłacono ryczałtem. Рік XLIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леїв, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Декларація в справі нац. меншостей.

Заприсяження уряду. — Дискусія в справі програми уряду. — За негайне розвязання сойму. — Поміркована польська лівиця в справі українській і білоруській. — Чи дійсно недалекий кінець „тимчасових" міських рад? — Дальші зміни в уряді. — Умови марш. Пілсудського.

Варшава, 10. червня 1926.

Вчора в 5 год. попол. заприсяжено новий уряд на замку, після чого відбулося засідання ради міністрів, у якому брав участь і президент держави. На засіданні укладали й обговорювали програму уряду. Потім рада міністрів перевела загальну дискусію над проєктом закону, що змінює конституцію держави з 17. березня 1921. Ходить тут про внески уряду в справах наділення президента ріжними повновластями, в яких має бути м. ин. уповновазнення до зміни виборчої ординації. Подрібна дискусія в цій справі буде вестися дальше завтра в пятницю в присутности президента.

Клюби поміркованої лівиці, а саме ППС, Визволєнє, Стронніцтво Хлопске і Клюб Праці вислали сьогодня після спільної наради письмо до марш. сойму Ратая, в якому домагаються скликання сойму найближчого тижня, з тим, що на денному порядку його має бути тільки одна точка: розвязання сойму. Нині радили також три клюби лівиці, а саме ППС, Визволєнє і Строн. Хлопске над справою „національних меншостей". Ухвалено таку резолюцію:

„Польська демократія, згідно з високими своїми традиціями, визнає право до незалежности народів українського і білоруського, а в межах річипосполитої підписані партії доложать усіх старань, щоби унормувати національну справу на основі переведення законів про територіяльну автономію для земель річипосполитої, замешканих у більшости Українцями й Білорусинами. Підписані партії осуджують політику національного гнету, примінювану часто під націоналістичним впливом дотеперішніми властями держави і уважають за найпильніше своє завдання у відношенні до національних меншостей у Польщі а) повну і радикальну зміну примінюваної досі адміністраційної і шкільної політики, б) введення в життя вповні приписів конституції, що гарантують права національним меншостям у Польщі. — Партії готові дальше до спільної з демократичними елементами нац. меншостей боротьби проти всяких обявів націоналізму з одного чи другого боку. Підписані під цією декларацією: ППС, Визволєнє і Стор. Хлопске".

Голова адміністраційної комісії пос. Путек скликав на середу 16. ц. м. засідання цієї комісії з метою поладнати цілу низку самоврядних законів, м. ин. і законів про виборчу ординацію для міст. У справі проєкту тих законів заключено ще перед травневими подіями компроміс між польськими партіями. Голова адміністраційної комісії переконаний, що на основі того компромісу комісія могтиме в часі одного тижня поладнати ті проєкти (є їх 6), так, що після того, як сойм їх у липні ухвалить, можна буде розписати вибори до міських рад і самоврядувань на цілому просторі держави.

Новому урядові ще далеко до того, щоб його склад можна назвати остаточним. Ось прем. Бартель зараз на другий день після утворення уряду рішився зректися теки міністра залізниць. Назвище його наслідника держать в урядових колах в тасмниці. Мабуть завтра буде оголошена номінація нового міністра залізниць, як також номінація Августа Залеського (тепер. управителя мін. зак. справ) на міністра закордонних справ. На завтрішньому засіданні ради міністрів поладнають і цілу низку інших справ персональної натури. Про свої пляни, як і про своє становище до сойму теперішній уряд заявиться устами премієра Бартля в половині найближчого тижня.

Марш. Пілсудський зложив на засіданні ради міністрів письменну заяву про ті умови, на яких він приймає портфель міністра військових справ. Пілсудський думає унормувати своє відношення до президента держави, приймаючи його бажання, списані в присутности прем. Бартля. У відношенні до голови уряду Пілсудський пропонує яко гарантію його відповідальности зложення згори подання до димісії, яку премієр матиме право приняти офіціяльно кожної хвилі. Щодо сойму — то Пілсудський признає приписи конституції, при чому, покликуючись на неї, відмовляє всякої відповідальности перед сенатом. У другій части своєї заяви Пілсудський домагається привернення сили його декрету з дня 7. січня 1921 про організацію найвищих військових властей.

„Пилип з конопель".

Варшава, 10. червня 1926.

Голова православної церкви в Польщі митр. Діонізій надіслав на руки президента польської держави проф. Мосціцького вірнопідданчу заяву такого змісту:

„Ексцеленціє,

В нинішньому дні обняття Вашою Ексцеленцією найвищого становища в нашій батьківщині, не маючи спромоги особисто бути присутним при тому радісному торжестві, спішу цим письмом зложити Першому Горожанинові Річипосполитої в імени Польської Автокефальної св. Православної Церкви, її Епископів, Духовенства і вірних найгорячіші побажання успішної й плідної праці на тому найвищому кермуючому становищі.

Заносячи перед вівтар всемогучого Бога горячі мольби за здоровля і щастя Вашої Ексцеленції і благаючи Його, щоби сповнив наші бажання, прошу Вашу Ексцеленцію приняти запевнення правдивого привязання до нашої спільної батьківщини і найглибшої пошани для її Президента. (—) Митрополит *Діонізій*".

Очевидно, ця вірнопідданча заява є випливом знаменитого положення „польської" православної церкви під кермою благодействуючого митр. Діонізія.

Ґальванізація Австрії.

Париж, 5 червня 1926.

Провідник австрійської християнсько-суспільної партії і б. канцлер Австрії прелат Зайпель перебував в Парижі в перших днях червня. Дня 2-го червня промовляв він на бенкеті в тов. „France Autriche", а слідуючого дня виголосив велику промову в амфітеатрі Сорбони. В першій своїй промові заявив о. Зайпель, що Австрія живе і є здатна до самостійного життя. Вона не погрожує приєднанням до Німеччини, одначе бажає такої перебудови Европи, щоби та була справжнім союзом народів, в якому всім було би добре. В сорбонській промові подав о. Зайпель ґенезу повстання австрійської республики, а на закид, що Австрійці за слабо привязані до своєї державности, відповів другим закидом: „Як те привязання має зростати, коли всі сумніваються в трівкість нашої держави?"

Французькі політичні кола, які дуже потерпають, щоби Австрія не приєдналася до Німеччини, не дуже були вдоволені цею відповідю. На всякий випадок вони підкреслювали свою відданість для Австрії й запевнювали, що горячо підтримають консолідацію австрійської республики.

Бразилія виступила з Ради С. Н.

Женева, 10. червня 1926.

Мельо Франко зголосив виступлення Бразилії зі становища члена Ради Союза Народів. Незалежно від того Бразилія буде членом С. Нар. Рада С. Н. не приняла зголошеної Мельом Франком димісії зі становища члена Ради.

Становище Еспанії.

Еспанія постановила не інтересуватися справою виборів до Ради Союза Народів, аж признають їй постійне місце в Раді Союза Нар. На засіданні Ради Союза заявив представник Еспанії, що Еспанія ратифікувала поправку до 4 уст. пакту С. Нар, яка впроваджує для місць із вибору прінціп обовязуючої черги.

Кроваві події в Острівці.

Робітники островецьких фабриках домагалися підвишки платень. За конфлікт робітників із директором Лігензою, дирекція замкнула фабрику, поліція арештувала кількох робітників. Робітники домагались під комісаріятом поліції випущення арештованих. В сутичці з поліцією було 5 убитих і 9 ранених робітників.

З судової салі.

За приналежність до Української Військової Організації.

Львів, 11. червня 1926.

Переслухування обвинувачених закінчено. Тепер у міжчасі відбувається відчитування актів. Учора була перерва, в суботу знову буде перерва. Щойно з понеділок думають зачати переслухувати свідків, яких покликано понад 70. Крім них поставить своїх свідків і оборона.

Біржа.

Гроші.

Курс ефективного доляра в приватних оборотах вагався 10. червня між 10·15 — 10·20 при слабій тенденції. Банк Польський платив без зміни по 9·95 і купив якусь скількість долярів по тім курсі для експорту. Максимальний курс виносив 10·10—10·15 і був реальний.

Збіжжа.

В біржовім обороті трансакція в пастівнім ячменю. Поза тим пшениця сильно оферована, по цінах значно низших від дотеперішніх нотувань. Головно на торзі появилося багато селянської пшениці нижше штандарту. Тенденція неодностайна, для пшениці зниժкова, для жита вдержана, для ячменю й вівса легко зниժкова. Настрій ожилений. Ціни оціночні без трансакцій: ячмінь пастівний 26·50—27·50, пшениця біла 43·50—44·50, пшениця червона 43·50—47·50, жито 27·00—28·00, овес 32·00—33·50.

Після виборів у Румунії.

Львів, 10. червня 1926.

Румунія — найближча Польщі держава, вона й безпосередня її сусідка. А що знають у Польщі про Румунію, про її внутрішнє положення, про долю її національних меншостей? Стільки — що нічого! Бо до нас скорше доходять автентичні голоси про події в Китаю. Знаємо краще й точніше про все, що діється за Збручем, хоч СРСР відгороджений від нас китайським муром, як про те, що відбувається в нашім найближчім сусідстві, за Черемошем і Дністром.

Ось уже два тижні минає від переведення виборів до румунського парляменту й сенату, а донині не маємо автентичних даних про їх вислід. Знаємо тільки, що правительствена партія Авереску перемогла на цілій лінії, що зєдинена опозиція, яка йшла з немалими надіями до цих виборів, провалилася, що соціялісти і комуністи вийшли з виборів зовсім розгромленими, бо не провели ні одного кандидата. Такий вислід виборів дивує тимбільше, що при недавних виборах до громадських рад те саме правительство, що тепер святкує світлу перемогу, потерпіло було велику поразку.

Ось тут криється мабуть і вся суть великого виборчого успіху теперішнього румунського правительства. Зорієнтувавшись у настроях мас, які при громадських виборах недвозначно виявили своє невдоволення з теперішнього режиму, уряд повів вибори так, що вони мусіли принести йому перемогу. З тою метою сконструовано й відповідну виборчу ординацію, яка в Румунії дає великі користи тільки великим, сильним партіям, відсуваючи дрібніші, слабші групи від участи в народних представництвах. Так прим. на основі румунської виборчої ординації та партія, що не збере на себе принайменше 2% усіх відданих в державі голосів, не дістає ні одного мандату, хоч би в деяких округах більшість виборців заявилася за нею! Які користи дає ця виборча ординація великим партіям, видно найкраще з того, що правительствена партія Авереску „здобула" 3/4 усіх мандатів, хоч стягнула на себе мало що більше понад 50% голосуючих.

Про ролю виборчих надужить у цих виборах згадуємо тільки мимоходом. Терор і насильства, примінювані кожним румунським правительством, були пущені і цим разом в рух, як це видно найкраще з голосів опозиції. Адже загально вже втерлося переконання, що найтяжче повалити уряд при виборах в Румунії — як тільки він має змогу ті вибори переводити.

Напередодні цих виборів віщували урядові Авереску, що він після виборів мусітиме податися до димісії. Тимчасом тепер про це не

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редакція не відповідає.

Пошукую спільника до ведення канцелярії адвокатської в Золочеві, продам дім мурований коло Золочева на літниско за 600 дол., дім з півморговим городом в Буску за 500 д. і 32-моргове господарство за 6.500 дол. — *Д-р Ваньо, Золочів.*
1888 1—1

...них та спортових товариств відвідали табор літом, бо це причинилося би до поширення громадянських прав „пласту".
Верховна Пластова Команда,
Львів, Бляхарська 11.

Відозви і комунікати.

До священичих родин!

Захист для сиріт при монастирі СС. Василіянок у Львові (вул. Потоцького 95) виховував цього року 120 дітей, самих дівчаток, у віці від 1. народньої кляси до V. року учит. семінарії включно. Ненадійно великий спадок вартости гроша і тим спричинене подорожіння засобів поживи привели нашу інституцію в другім півроці в незвичайно тяжке положення, з якого не знати було, як вийти: випадало безумовно дотягнути до кінця шкільного року, а тут нема чим покрити удержання такого великого дому. Остаточно при помочі кредитів, дасть Бог, перебідуємо до кінця, але щоб відтак посплачувати зобовязання, треба захист на два місяці конче відтяжити.

З цеї причини звертаємося отсим з горячою просьбою до наших священичих родин, щоби зволили прийти нам з допомогою, приймаючи наші дівчатка до себе в гостину на час літних ферій.

В домі, в якім вариться для кількох осіб, легко прожиється ще одна дитина, домашній буджет не відчує того, а зробиться діло велике: 1) передовсім буде це добрий і Богу милий учинок, зроблений з щирого серця для сироти, а такі діла нагороджує Бог все дуже щедро; 2) сирота буде мати в священичім домі добру моральну опіку й гарний примір, такий потрібний для її дальшого життя; 3) для управи захисту буде це великою прислугою і ласкою, за яку заховаємо щиру вдячність і память у спільних молитвах цілого нашого дому.

Зазначуємо, що діти наші будуть вдоволені і вдячні навіть за найскромніший харч, бо вже сам побут на свіжім повітрі, а при тому трохи молока, якого недостачу відчувають у Львові, значно покріпить їх і ущасливить.

Маємо отже повну надію, що священичі доми не відмовлять нашому проханню.

Ласкаві зголошення просимо присилати чим скорше, щоб діти могли постарати собі залізничі знижки; просимо подати, в якім віці (від 7 літ до матуристок включно) бажає собі хто приняти сироту.

Львів, дня 1. червня 1926.

За Управу „Захисту ім. митроп. А. графа Шептицького для сиріт".

С. Віра Слободян, ЧСВВ.
ігумена монастиря і настоятелька захисту.

ОПОВІСТКИ.

Український Наддніпрянський Хор під управою Дм. Котка.
Четвер 10.VI. Тернопіль.
Субота 12.VI. Підволочиська.
Неділя 13.VI. Підволочиська.
Понеділок 14.VI. Збараж.
Вівторок 15.VI. Збараж.
Середа 16.VI. Теребовля.
Початок о год. 8·30 вечером. Ціни скрізь знижені. 1659 33—?

Дирекція Приватного жіночого семинара, Кружка українського педаґоґічного Т-ва в Коломиї подає до відома, що вступні іспити на І. рік відбудуться в днях 24. і 25. червня 1926. — Вступні іспити на II., III. і IV. рік відбудуться в днях 22., 23., 24. і 25. червня. — Зголошення приймає директор Йосиф Чайківський, Коломия, вул. Українська 29.
1880 1—3

В приватній коедукаційній ґимназії УПТ. в Яворові з правом прилюдности відбудуться вступні іспити до кляс II—VIII. в днях 22—26. червня. Зголошення устні або письменні день наперед. — Іспити до І. кляси відбудуться в день роздачі свідоцтв, який досі ще не визначений. — Кандидати до VIII. кл. можуть бути приняті тільки за дозволом кураторії; подання вносити на руки Дирекції. — Яворів, 5. червня 1926. — Д-р Микола Чайковський. 1863 —3

В прив. ґимназії СС. Василіянок у Львові (з повними правами державної), при вул. Супінського ч. 21. вступні іспити учениць до кляси І. визначується на день 23. червня (середу) а до кляс висших на дні 24—25 червня (четвер і пятницю) кождого дня о год. 9 рано і 4 пополудні. В тім самім часі переведено би вступні іспити також до IV. кляси гуманістичного типу, але тільки в такім случаю, колиб до неї зголосилося відповідне число учениць. — Вписи до всіх кляс безпосередно по зложенню іспиту. — Зголошуватися до іспитів можна письменно і устно, предкладаючи метрику, посвідку защеплення віспи і шкільні свідоцтва, та складаючи іспитову таксу. — Дня 13. червня отвирається в гімназії виставу жіночих ручних робіт і рисунків, яку можна буде оглядати до дня 16. червня включно. — Від 1. вересня гімназія матиме приміщення у власнім новім і по всім шкільним вимогам устроєнім будинку при вул. Длуґоша, в безпосереднім звязку з ґимназійним інтернатом, до котрого учениці приймає ігуменат монастиря СС. Василіянок (Львів, вул. Зибликевича ч. 30). — *Д-р Василь Щурат.*
1885 1—3

Загальні Збори Руської реміснично-промислової Бурси" у Львові, відбудуться в неділю, дня 13. червня 1926 в домівці Тов. „Зоря", вул. Вірменська ч. 25. о год. 10-ій перед полуднем. — *Виділ Бурси.*
823

Заходом усіх українських товариств в Станиславові відбудеться в суботу, 12. червня 1926 р. год. 8. веч. в салі Українського Сокола в 10-ті роковини смерти Івана Франка Святочний Концерт при співучасти Вп. пп. Василя Стефаника, Ольги і Катрі Мандичевських, Оксани Чесниківної, Стефанії Мішкевичівної, проф. Івана Смолинського, Миколи Мельника, Михайла Островерхи і хору Станиславівського Бояна. Білєти в Українській Книгарні Народнього Базару. 1879 2—2

Загальні Збори
Повітового Товариства Кредитового в Бібрці,

відбудуться дня 24. червня 1926 о годині 12 в полудне в власній домівці зі слідуючим порядком нарад:

1) Відчитання протоколу з попередних Загальних Зборів.
2) Відчитання звіту з ревізії Кр. Союза Ревізійного.
3) Звіт Управи з діяльности.
4) Предложення і затвердження замкнення рахунків за 1925 р.
5) Розділ чистого зиску.
6) Вибір Надзірної Ради і Управи Кооперативи.
7) Внески і запити.

На случай неприсутности вимаганого статутом числа членів, Збори відбудуться о І. год. пізніше з тим самим порядком нарад з важністю рішень без огляду на кількість присутних членів.

1884 1—1 *Надзірна Рада.*

Подяка.

Подобалося Всевишньому покликати з поміж нас найдорожчу жену, найлучшу матір дітям і сестру бл. п. Марію з Калимонів Наконечну, жену пароха з Заміхова, що упокоїлася по довгій недузі дня 28. травня 1926. Одинокою розрадою в цім великім горю для родини було щире співчуття сусідів і знакомих, що радо спішили з помочію і потіхою. Тому на сім місци складаємо їм щиру подяку а передовсім Всесвітлійшому о. д-р В. Пинилі, крилошанинові і пралатові за ласкавий провід в похоронах, о. Андрієві Борисевичові деканові за співучасть і зворушливі слова над гробом, о. Рудавському за пращальні слова при винесенні тіла оо. Грицикові, Ярці, Масляникові, Гарабачові, Дмитрашові, Черкавському з Радимна і о. Свідніцькому лат. пароховi з Кашиць за участь в похоронах. ВП. П. декановій Ю. Борисевичевій за ласкаві відвідини в часі недуги і участь в похоронах Вп. П. Ярковій і Черкавській за похоронний спів, Вп. П. Арезінові місцевому професорові за поміч вп. Ляношанкам місцевим учителькам за участь з шкільною дітворою, як також церковному Брацтву, молоді і всім парохіянам, що непроглядною юрбою супроваджали свою Їмость на місце вічного спокою складаю щире „Спаси-Біг". Андрій муж, Александра, Стефанія, Ярослав діти; Антін зять; Іреня внучка; Іван брат; Евгенія сестра; Марія сестра-стрийка. 1889 1—1

Оповістка.

Вступні іспити до вищих кляс (від II до VII. включно) української гімназії з правом прилюдности УПТ. в Дрогобичі відбудуться в днях 22-го, 23-го і 24-го червня ц. р.

Вступні іспити до І. кляси 28-го червня. Зголошення й інформації в Секретаріяті гімназії (Дрогобич, вул. Івана) від 11-го червня кождого дня перед полуднем.

1844 3—6 УПРАВА.

Надзвичайні Загальні Збори
Філії Музичного Товариства ім. М. Лисенка в Стрию

відбудуться дня 22. червня ц. р. о год. 8. вечером в льокали Товариства з отсим порядком справ:

1) Відчитання протоколу попередних Загальних Зборів.
2) Вибір голови.
3) Доповнення Виділу.
4) Внесення і запити.

1871 2—2 Виділ.

Подяка.

Прибиті тяжким горем по втраті нашого Найдорожшого батька, бл. п. Кирила Кахникевича радника і був. редактора, складаємо отсею дорогою щиру подяку Всеч. о. Василеви С. за відвідування батька в часі недуги. Щиро дякуємо Вп. Паньству І. А. Глинянським, Вп. п. Лисому, Вп. п. Олі Грнцишин, що весь тягар похоронів перебрали на себе. Дякуємо Вир. Отцям, що своєю присутністю звеличали сумний обряд і вшанували память Найдорожшого батька, а то: Вир. о. кан. В. Лициняковм і цілому Захистови, о. сов. А. Стефановичови, о. парох. Ев. Дуткевичеви, о. сов. Ст. Василеви, о. сов. І. Новосадови, о. сов. Н. Ґалянтови, о. А. Каштанюкови, о. Й. Лучинському ЧСВВ, і о. Лищакови ЧСВВ. Щиро-глибоко дякуємо Вп. д-ру Остап. Луцькому за прикані-теплі пращальні слова над могилою. Дякуємо щиро членам Читальні і Сокола на Личакові, що дорогі тлінні останки віднесли до місця спочинку. Дякуємо Вп. п. диріґентови Купчинському і усім членам хору. Вкінці сердечно дякуємо Всім, знакомим і незнакомим, що своєю присутністю віддали Покійному послідну прислугу.

Діти.

Львів дня 9. червня 1926. 1895

Звичайні Загальні Збори
Пенсійного Інституту українських приватних службовиків у Львові

відбудуться дня 26. червня 1926 року в год. 16-ій (4-та поп.) в салі товариства друкарів „Огнісно", вул. Пекарська ч. 1b з таким порядком нарад:

1) Верифікования протоколу з попередних Загальних зборів,
2) Звіт Старшини з діяльности за діловий рік 1925,
3) Звіт ревізорів,
4) Одобрення рахункового замкнення та звіту з діяльности Старшини за 1925 рік,
5) Доповняючий вибір 1 члена Старшини згл. заступника члена Старшини з обезпеченців (службовиків),
6) Зміна статута в §§-ах: 4, 7, 21, 23, 30, 35, 40, 42, 48, 49, 51, 52, 53.
7) Внески і запити.

Кождий власновільний спомагаючий та звичайний член Інституту має право на Загальних зборах брати участь у нарадах (§ 40, уступ 2. Право голосування на Загальних зборах прислугує лише повновласникам спомагаючих членів і делеґатам обезпечених службовиків.

Василь Цимайло Кульчицький
заст. голови пенс. інституту.

Львів, дня 8. червня 1926. 1892

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів, Ринок ч.10

Пацифікація Марокка.

Спершу мир, потім статут.

У місті Рабат, довкола якого велись нераз мароканські бої, зіхались тепер французькі та еспанські полководці і делєгати від уряду, і радять над майбутнім устроєм території Ріфу. Є там еспанський комісар Марокка, ген. Санюрію, з франц. губернатором Стегом, головнокомандуючим франц. армії ген. Боаші і делєгатом франц. уряду.

франція та Еспанія радять, як спільними силами завести мирні відносини на ріфській території. Щойно коли військова спільна влада доведе до повної пацифікації краю, заведуть у Мароку статут, складений спеціяльною французько-еспанською конференцією в Парижі.

„Масон і атентатчик".

Ревеляції „Курєр-а Познаньск-ого" про президента Мосціцького.

„Курєр Позяаньскі" присвятив новому президентові Польщі таку привітну статтю:

„Інж. Ігнат Мосціцький є здібним хеміком. То все, що можна про нього сказати. Він є визначною силою в своїому фаху. Яко політик є він нулею і нулею є він записаний на малій червоній карточці історії польської партії соціялістичної, що відносяться до давно минулої боротьби з царатом.

„В 1892 р., ще як студент, брав Мосціцький участь у смішнім атентаті в російській церкві при вул. Довгій у Варшаві. Це було при нагоді якогось державного російського свята, коли то в церкві зібралося багато представників російського урядового світа й армії. Мосціцький увійшов тоді до церкви і запалив дуже незручно льонт зробленої в хаті бомби, яка мала експльодувати й висадити церкву в повітря. Одначе бомба не експльодувала, але за те Мосціцького зловлено і посаджено в цитаделі. При ньому знайдено картку, яка й навела російську поліцію на слід організації. Всіх місцевих „анархістів" виловила поліція і царська жандармерія і замкнула в кріпости. Мосціцькому якимсь дивним чином удалося втекти до Швайцарії. І це все, чим він зазначився прилюдно в історії соціялістичкої партії.

„Але є ще друга сторона медалі, про яку загально мало відомо. А саме п. Ігнат Мосціцький належить віддавна до масонів, подібно як п. Маріян Здзеховський (другий предложений Пілсудським кандидат на президента). Ці обидва панове, як також Пілсудський і багато його приятелів і почитателів є членами шотляндської льожі. Треба приняти, що кандидатури Мосціцького і Здзеховського вирішено вже тоді, коли льожа відбувала своє засідання у Варшаві. Характеристична при тому річ, що оба ці кандидати перебували у Варшаві вже від тижня.

„Слід ще пригадати, що по всякій правдоподібности події відбувалися таксамо в 1922 р., коли вибирано першого президента держави. Тоді масони мали великий вплив на вибір президента. Мабуть і тоді, як сьогодня, „Пяст" і Н. ц. Роб. Партія голосували, правда, з очевидною неохотою, але послушно, під впливом якихсь таємних приказів, і — як муситься приняти — за впливом одного визначного члена на кандидата льожі".

Скільки в тих ревеляціях правди, а скільки фантазії — годі збагнути.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Вчорашнє число „Діла" сконфісковано в кількох місцях: вичеркнено 7 місць зі статті „Намул неморальности" і счеркнено зовсім одну новинку. Це 53-тя чергова конфіската „Діла" в цьому році.

— **Для нової школи ім. Шашкевича у Львові.** Міська школа ім. Шашкевича святкує 70-літні роковини свого істнування. З цієї нагоди громадяне нашого міста та родичі дітей цієї школи зібрались на нараду, що зробити для поправи її страшного вигляду. Школа від літ міститься у старім, нездоровім будинку і як уже це нераз урядово стверджували, непридатнім на школу з гігієнічних причин. Громадяне домагаються вже 25 літ нового будинку надаремно. Міська рада то обіцює то зволікає, ваші обіцянки і відкладає. Півтора року тому вже призначила якісь гроші на вступну роботу, але потім надумалась і обернула їх на що инше. Тому наші громадяне рішили на вчорашнім засіданні пригадати Міській Раді ще раз її обовязки супроти українського населення та обіцянки дані нещасливій школі. У відповіднім письмі рішили домагатися також поділу школи на дві окремі установи, хлопячу та дівочу, як це зроблено з усіма польськими школами у Львові. Для переведення прийнятих постанов вибрали комітет у такім складі: о. Олекс. Стефанович — голова, д-р Ст. Шухевич — заст. голови, інж. Дурбак — секретар, Е. Чесник — скарбник, І. Ліпинський і Лев Петрушевич — членами виділу.

— **В обороні народнього майна.** Дня 7. ц. м. була делєґація від комітету оборони національного майна зложена з осіб: д-ра Костя Левицького, д-ра Ст. Федака, В. Гресяка і І. Лішинського у львівського воєводи д-ра Гарапіха, в справі фондації „Народнього Дому" у Львові. Делєґація предложила воєводі пропамятне письмо і згідно з постановою великого віча Українців м. Львова поставила домагання на заборону позбування якоїнебудь частини майна „Народнього Дому" у Львові, усунення комісара Л. Черкавського, задля його шкідної діяльности як також покликання представників наших національно-культурних установ до Кураторії, що малаб занятися уконститууванням фондації „Народній Дім" у Львові.

— **З бережанських споминів про Франка.** У звязку зі споминами про І. Франка д-ра М. Західного, поміщених у 120 ч. „Діла", д-р А. Чайковський спростовує в них, у листі до редакції, одну подробицю. Сходини гуртка учеників вищої гімназії відбувались не в пивниці д-ра А. Чайковського, а в його хаті, кімнаті його синів, часто при його участи. Хоча дирекція гімназії знала про цей гурток, не мала „розгону" робити там ревізії. Пізніше ті сходини продовжувались у нововибудованій незамешкалій віллі д-ра А. Чайковського, де пивниці були темні, холодні та зачинені на ключ. Отже „конспірація" в бережанській гімназії, як це всім відомо, не мала таких страшних очей. Вілля, а не пивниця — а це ріжниця!

— **З міської хроніки.** На цей раз на першім місці нещастя, внаслідок необережности та недбайливости: на Замарстинові сільська фіра переїхали 2-літню дівчинку Катрусю Самотій. — На вул. Водній ч. 5. завалилась стеля в камениці на 1-ім поверсі. Гість, який прийшов у відвідини до п. Вайсґріна, власника мешкання, злетів разом з його дочкою 12-літньою дівчинкою на партер, зломавши руку; дівчинка поранена і зі страху втратила мову. Причиною катастрофи — старі трухляві сволоки. — На Високім Замку якийсь деґенерат наважився на 5-літню дівчинку. Обурена публика, хотіла його придержати, але він утік. — До цього слід додати одну нову жертву самовбивства: 27-літний інвалід Крживошинський застрілився на подвірю своєї хати. Залишив лист, прохаючи родичів вибачення. — Злодійств і вломів у Львові за один день не счислити!

— **З темної хроніки.** Вчора відповідав перед судом 19-літний Іван Кукурудз, механік, який у марті до спілки зі своїм товаришем Вяч. Чайковським, шлюсарем, розбив сокирою голову свому батькові, за те, що батько за погану поведінку викинув сина з хати. Синок дістав 18 міс. вязниці, його приятель 10. — Винницький парубок Максимюк хотів „стати паном" і вкравши зі скрині чепурну одіж візника Яреми пішов шукати щастя в новім одязі до Львова. Ярема найшов його на Краківській площі і передав поліції, але раніше піщов по старе шмаття Максимюка до Винник. Максимюка засудили вчора на півтретя місяця вязниці. — Урядовець львівської скарбової палати Лодзінський хотів придумати якусь нечесну штуку до спілки з приватним урядовцем Вільдером і замовили собі урядову печатку нотара Масра. Та заки почали нею печатати, поліція припечатала їх самих.

— **Промоція.** Дня 28. травня 1926, в місті Брно (на Моравії) ЧСР, на медичному факультеті Масарикового університету промувався там перший Українець на доктора загальної медицини, а саме п. Мисюк Теодор, урод. у Кальникові, пов. Мостиска.

— **Новий памятник у Львові.** Мало в патріотичнім Львові польських памятників, тому розписали конкурс на ще один, а саме на памятник Словацького, що має станути перед головним театром. Три найкращі проєкти будуть нагороджені по 3000, 1500 і 1000 з. Проєкти можуть подавати лише різьбарі Поляки.

— **Школа тільки для багачів.** З державної ґімназії в Лунинці виключили 200 учеників, здебільша Білорусів, за те, що не заплатили шкільної оплати.

— **Розвиток науки і злочинець.** В югославянськім місті Заєчар, шпитальний доктор Колесніков перевів на однім із своїх товаришів-лікарів операцію відмолодження методою д-ра Воронова. Новиною в цій операції було те, що оператор покористувався не малпячими половими железами, а людськими. Саме тоді засудили на смерть 28-літнього злочинця Краяна, який згодився для добра науки перевести на собі операцію, щоби його желези пришпити 64-літньому лікареві. Коли за прикладом цього злочинця підуть инші, які ще перед смертю згодяться на біологічний жест, учені матимуть новий цінний матеріял для перевірки теорії першорядного значіння у розвитку людства.

— **Всеукраїнський бібліотечний зїзд.** Перший всеукраїнський бібліотечний зїзд почався у Харкові в помешканні Державної бібліотеки ім. Короленка дня 1. червня. Завданням зїзду поставити справу бібліотечну на тверді підстави та запевнити їй якнайкращий розвиток. В зїзді беруть участь представники державних, громадських, міських, сільських і червоноармійських бібліотек. Нараду започаткували представники уряду і партії великими привітальними промовами. Від партії промовляв Затонський, що при тій нагоді зробив „реверанс" в сторону інтелігенції, яка хоч пізно, але все таки пішла на роботу з робітничо-селянською собто більшовицьким урядом.

— **Нерви не є нашим привілеєм.** До Парижа приїхав визначний індійський природник сер Агадіс Хандра Бозе, якого приймає в себе французька Академія Наук. Декан природознавчого факультету в Парижі, ботаніст Моліяр назвав його в своїй привітній промові індійським Айнштайном. Заслуга дослідів Бозе така велика як вперше у XVI. в. відкрита кружба крови в людському тілі. Тисячеліття були вчені пересвідчені, що лише люде та звірята мають нервову систему. Бозе доказав, що ця наукова доґма фальшива, бо рослини мають також нерви, а навіть ніжніші. Мімоза була першою рослиною, що спонукала індійського вченого до дослідів у цьому напрямку і він присвятив їй одній роки праці. Крім цього прослідив приблизно 800 рослин при помочі електричних мірничих апаратів. Бозе виїде з Парижа, де мав науковий виклад, до Льондону, а звідти з викладом до Берліна і Відня.

З нашого пласту.

„Пластові табори".

Пластові табори мають уже вкорінену традицію на заході: „boy scout-camp-ne", „Sommerlager", „campi d'esploratori", а навіть у наших сусідів „obozy harcerskie" — це буденні та цілком звичайні явища. Розуміється, скавтові організації західних народів дбають, щоб такі табори були як найкраще зорганізовані та вивінувані. В „Літ. Наук. Вістнику" ч. 11. з 1924 р. помістив добр. Яремченко цінний опис такого табору французької молоді.

На Підкарпатській Україні зорганізовано минулого року два українські пласт. табори, в Забреді та на Кобилецькій Поляні, в яких взяло участь 123 пластунів. На оба табори видано 9.787 чк., з яких 5.880 чк. покрила жупа, а решту пластуни. Також північні Карпати роється літом від сусідських „obozów harcerskich", розуміється, організованих при допомозі міністерства „wyznań i oświecenia publicznego" та „spraw wojskowych".

Український Пласт, не маючи такої помочи, не так легко може й організувати табори. Всеж таки і в нас пластові табори вже досить поширені. Головні їх форми були досі або невеликі табори гуртків, приміщені під шатрами, або більші, куріні чи то й окружні, приміщені в колибах, гуцульських стаях, а то й повинаймлюваних хатах. На цей рік „Верховна Пластова Команда" організує кілька таборів, з яких цікавіщі: „Обласний Пластовий Табор" на горі „Сокіл" коло Підлютого, обчислений на більше сотні учасників; „Табор Пластунок" у Перехреснім і „Пластова оселя новиків" (дітей у віці 8—12 літ) у Корчині.

Завдання першого табору підготовити ряд пластових інструкторів, дати змогу пластунам з цілого краю зіхатися та познакомитися взаїмно і вкінці взірцевим уладженням табору дати примір поодиноким пластовим частинам для організацій них таборів. Останнє завдання вимагає, щоб табор був як найсолідніше підготований і тому вже від двох місяців ведеться підготовча праця. Табор буде приміщений на площі, відступленій митр. Шептицьким у маєтках митрополії, у спеціяльно будованих на ту ціль куріннях. Будова курінів саме тепер ведеться. Видатки на будову покриває в більшій части Верх. Пласт. Команда, а тільки деякі добродії (особи та інституції) докинули свої датки.

„Пластова оселя „новиків" у Корчині важна тим, що в ній можуть брати участь також діти, які не належать до пласту, бо завданням цеї оселі є заохотити дітей до пластової організації. Тому бажаним було би, щоби батьки висилали як найбільше дітей до цієї оселі.

Для взірцевого уладження таборів є найважніща моральна співпраця громадянства. У нас багато батьків боїться просто пустити дітей до пластового табору. Чогось неодним батькам видається, що кориснішим буде для їх дітей провести літні ферії у душнім порошистім місті або у „вуйка" чи „цьоці" на селі — між чотирма стінами й без відповідного товариства. Не кошти, потрібні на удержання в таборі, а лише дивні пересуди здержували дотепер батьків від висилки дітей до табору, бо власне діти заможніших [illegible] нарікають, що мама й тато не пускають їх у гори; тай кошти удержання в таборі є невеликі. Побоювання за здоровля дітей не на місці, бо до більш форсовних таборів приймається лише старших пластунів (-нок), а хоровитих дітей не приймається взагалі. А в тім перед приняттям учасників до табору відбувається лікарський перегляд. Щодо харчу, то в таборах, обчислених на більшу скількість учасників, кухня буде під проводом фахового кухаря. Час тревання таборів (15. липня до 10. серпня) є догідний і для того, щоби пластуни від скінчення шкільного року до початку табору могли трохи відпочати, та що й по скінченні табору мали ще час яких три тижні прожити в домі батьків (якщо вчаться в иншій місцевости). Провід таборів спочиває в руках досвідних педагогів. А про користи, які кожний пластун винесе з табору (прогульки, руханка, забави, краєзнавство, співжиття з товаришами, досвід), не треба й говорити. Повернуть пластуни з табору обновлені духом і тілом.

Дуже пожаданим було би, щоби дехто з батьків, а також представники культур-

приходиться й говорити. Навпаки — наділений „довірям“ уряд плянує ріжні реформи, які зможе легко перевести, бо боятися опозиції не потребує. Одною з головних його задач буде притягнути до краю чужі капітали, як загалом він найбільшу увагу зверне на економічні проблеми.

Цікаво відмітити ще одно характеристичне явище при останніх виборах. Представники українського населення в Румунії кандидували на лістах чи не всіх політичних румунських партій. Ця „гнучкість“ усеж таки не здалася ні нащо, бо українські кандидати були звичайно на останніх місцях виборчих ліст. Тільки б. посол Лукашевич мав шанси вийти з правительственної лісти. Але й евентуальний його вибір не принесе нікому ніякої користи і не матиме для поневоленого українського народу Буковини найменшого значіння.

Після огидного вбивства.

З приводу оргій жидівської преси.

В краківському „Час-і“ (ч. 127. з 7. ц. м.) помістив п. Володимир Мурський статтю під написом: „Довкола вбивства Петлюри“, в якій відбиває оргіястичні наступи жидівської преси на память небіжчика:

„Довкола особи вбитого от. Петлюри — пише п. Мурський — розвинулася в жидівській пресі справдішня оргія дорікань, обвинувачень в погромах і жидівських різнях на Україні. На особу вбитого розпочали наступ жидівські організації на континенті і за морем, а всі ті наступи зводяться до одного: спричинник стрілів в Парижі пімстив сотні тисяч невинно помордованих з наказу Петлюри Жидів на Україні“.

Знімаючи непомірний галас, жидівська преса й жидівські організації зовсім поминають психольогію терену, на якому розгравалася не лише трагедія Жидів, але ще в більшій мірі жидівського народу. Тому годиться пригадати кілька фактів з найновішої історії України. Коли в р. 1917 Українська Центральна Рада піднесла гасло автономії України, російська преса піднесла з того приводу величезний крик. Говорено про „ніж в спину революції“, про 30 Юдиних срібняків і т. и. А перед в тому наклепництві вели в російській по мові, а жидівській по духові пресі — Жиди. Кожний прояв українського руху: боротьбу за права української мови, школу, самоврядування, українізацію армії і т. и. не лише старалися вони осмішити, але й погрожували Українцям гнівом революції.

„У всіх радах (совєтах), самоврядних установах, на ріжних зіздах військових і робітничих, всюди невблагану боротьбу проти Українців вели Жиди. А кожну, навіть найделікатнішу оборону з боку Українців проти того становища Жидів вся жидівська і російська преса трактувала як антисемітизм і погром. Чорносотенці, соціялісти і Жиди згідно подали собі руку в обороні неподільної Росії!“

Тимчасом в дальшому розвитку подій Українська Центр. Рада проголосила українську республіку, а для своїх національних меншостей автономію. На меншостеве шкільництво, а головно на жидівське, асигновано навіть більші суми, як на українське. Навіть перші грошеві українські банкноти мали написи між иншим жидівські. Про якінебудь протижидівські настрої на Україні тоді навіть мови не могло бути.

А як те все приняли Жиди?

„На святочному засіданні Центр. Ради, на якому в третьому читанні ухвалено закон про національну автомію, один з визначних тодішніх представників Жидів в Центр. Раді, Рафес, в своїй промові висловив подяку Центр. Раді й урядові за ліберальне становище Українців до національних меншостей, а вечером того самого дня на зібранні вже більшовицьких совітів в арсеналі виступив гостро проти тої самої Центр. Ради, обвинувачуючи її в „буржуйстві“ (Центр. Рада складалася з представників двох соціялістичних партій: соц.-революціонерів і соц.-демократів! — Ред.), погрожуючи їй пімстою пролєтарської революції... А тепер до річи найтрагічнішої. Після більшовицького перевороту в Петрограді, почалась на Україні боротьба з більшовиками. І жидівське громадянство в особах своїх найактивніших представників відразу стало на боці більшовиків, а сірі жидівські маси явно їм сприяли. В місцевостях, опанованих більшовиками, Жиди перші займали найвідповідальніші становища і обсаджували чрезвичайки. В декотрих місцевостях, як напр. в Одесі чекістами були виключно Жиди, а всюди їх відсоток в тій кровожадній установі був дуже і дуже значний. А коли Одесу обсадили Австрійці, деякі члени чрезвичайки предложили свої услуги II. австр. відділові... І так в тому часі з рук Жидів згинуло на Україні тисячі українських патріотів, інтелігентів, селян, робітників, жовнірів. Розуміється, ті факти не могли не впливати на психіку українського жовніра й селянина, які — видячи власними очима і переживаючи ті страшні речі, силою факту мусіли звернутися проти їх фанатичних і моральних спричинників. І не їх вина, що на кожньому кроці вони зустрічали Жидів комісарями, боївкарями, чекістами, взагалі совітськими функціонарями. В українсько-більшовицькій боротьбі Жиди відкрито стали на боці більшовиків, а жидівське населення понесло консеквенції того. Бо фактом є, що перші погроми на Україні повстали після першої більшовицької інвазії, коли жидівське населення аж надто виразно підкреслило свої больш. симпатії. Звалювати всю вину за погроми на Українців не витримує критики. Перш усього винні є жидівські політики, які в українсько-більшовицькій боротьбі не хотіли здобутися на невтральність. І сьогодня жидівські діячі використовують момент, що безсторонна історія боротьби на Україні ще не написана. Спомини, в яких на підставі автентичних документів освітлено ролю жидівства в тій боротьбі, ще лежать в рукописах. А публична опінія на Заході так мало знає про ті часи і людей, що їй можна сугерувати все, якщо розпоряджається такими засобами, якими розпоряджають Жиди. Не думаю похвалювати погромів, навпаки — осуджую їх рішучо. Не входжу в те, чи Шварцбарт довершив вбивства на Петлюрі з ідейних побудів, чи може є він такимсамим більшовицьким агентом, як тисячі його земляків на Україні, а були ними навіть міністри для жидівських справ і урядовці жидівського міністерства на Україні“.

Замісць знімати непотрібний галас, слід радше шукати modus-a vivendi між українським і жидівським народом. А на всякий випадок жидівським діячам і жидівській пресі слід трохи тихше і пристойніше поводитись над свіжою домовиною.

„Панахида“.

Фр. Потоцький містить в ч. 129 краківського „Час-у“ (з 10 ц. м.) настроєву статтю під написом „Панахида“ з нагоди панахиди, відправленої в Кракові тамошньою українською еміграційною кольонією. Зібралася еміграційна Україна, щоби помолитись за душу того, якого кров не всякла в український чорнозем, тільки поплила по помості паризької вулиці. А серед зібраних старші мущини з білими козацькими вусами, молоді люде з оголеним заростом, жінки, з яких лиць вигнання усунуло полудневу ядерність, молодь, що тільки крізь сон памятає рідні степи і діти, що прийшли на світ вже на чужині. Сумно хиляться голови. При зворушливім співі „вічная память“ всі клякають. Співають „вічну память“ для того, що згинув в далекому Парижі з рук скритовбийника. Якоюж буде та память?

„Чи Петлюра перейде до історії в постаті кривавої примари — отамана, що валить на чолі ватаг, що зладжує погроми містечок і дворів, різню шляхти і Жидів, який є синонімом пожарищ, руїни, жалоби і сліз...? Бож все те було, було, як нераз передтим часто бувало і як тепер лише повторилося ще раз...

Ні! Таким Петлюра ніколи не перейде до історії своєї країни, а навіть до історії Польщі. Таким ніколи не буде він в думах, які про нього співатимуть по ярмарках старі, сліпі діди, або гожі молодиці в день живної спеки, або пастухи, що стережуть худоби в степу в літню горячу ніч. Таким ніколи не уявляють його собі навіть ті, які особисто й чутєво найбільше потерпіли і для яких справді Петлюра міг хвилево здаватися воскресенням постаті „отамана-різуна панів і Ляхів“.

Автор добачує в особі Петлюри перш усього союзника Польщі, герольда українсько польської співпраці. Та ледве чи такий погляд можна вважати сутнім.

З инших голосів.

З віденської преси єдина „Райхспост“ заняла з приводу огидного вбивства обєктивне становище:

„Правдою є, що в р. 1917—1920 багато Жидів на Україні пострадало життя, бо тоді шаліла там громадянська війна, яка пожирала безліч жертв — християн і також Жидів. І не могло инакше бути, бо як могло бути вповні пощаджена одна складова частина населення, яка творить 10 відс. всього населення на Україні і яка брала пристрастну участь в громадянській війні по стороні більшовиків. Хто бере участь в боротьбі, той не може уважати одержані рани несправедливістю. Та одно є безсумнівним, що Петлюра не „замордував“ ані одного Жида, а також ані одного з них „не казав мордувати“.

Петлюра впав від стрілів в Парижі. Зі світа зійшла велика постать.

„Велика частина українського народу шануватиме його память як героя і вмілого керманича, який хотів для України вибороти кращу долю і якому це не вдалося, бо нещастя українського народу було сильнійше, як він.“

Сесія ВУЦВК-ту памяти Франка.

Дня 28. травня вшанувала память Івана Франка і сесія ВУЦВК-ту, що відбувала свої наради в Харкові. Велику промову, присвячену Франкові, виголосив Шумський, народній комісар освіти.

„Десять років тому — говорив Шумський — відійшов у небуття великий каменяр долі працюючих мас Іван Франко. Помер він на польовому ліжку під гуркіт гармат імперіялістичної війни, в боротьбі з якою поклав життя своє великий революціонер. Іван Франко був борцем революціонером, що брав участь у перших роках революційної боротьби на провесні робітничого руху, він був також великим вченим, академіком колишньої петербурської Академії Наук, академіком празької Академії і доктором харківського університету. Його шанують як історика, етнографа, він був енергійним публіцистом, що працював у польській, німецькій і російській пресі, його шануватимуть як славетного поета, творця незабутніх „Каменярів“, „Мойсея“ та инш., як творця найкращих драматичних творів, які дала західна Україна. Він був крім того першим пролєтарським письменником в українській літературі, що дав такі незабутні твори як Бориславські оповідання... Франко був тим ідейним культурним мостом, який зєднав розірваний віками народ: частину, що була під російським царатом і частину, що була під австрійським цісарем. В ті роки, коли працював Іван Франко, українська мова не була ще визнаною мовою. Йому казали, що він пише діялєктом, але він на те сказав: діялєкт, а ми його надишемо міццю духа й вогнем любови й нестертий слід його запишемо самостійно між культурні мови“.

Далі інформував Шумський сесію ВУЦВК-ту про ті заходи, яких ужив уряд для познайомлення широких робітничих і селянських мас із творчістю Франка. Уряд звернув увагу передовсім на робітництво великих промислових центрів на Криворіжжу і в Донбасі та поробив заходи для популяризації творів і праці Франка між ним. Уряд рішив також приняти активну участь у будуванні памятника Франкові у Львові.

По промові Шумського виголосив другу, присвячену памяти Франка промову народній комісар справедливости Скрипник.

„Поетом широких пролєтарських мас — казав Скрипник — став славнозвісний поет України Шевченко. Славетнім на далі для цілої України стане великий письменник, що зробив перші кроки в робітничому рухові Західньої України — Франко. Володимир Ілліч Ленін в 90 ти роках, у своїх творах, запитував, якої спадщини ми зрікаємось. Він заявляв, що він не визнає спадщини, яка бажала привести працюючі маси в залежність од керуючих та пануючих кляс. Ми можемо з гордістю сказати, що такою в ніякому разі не була творчість Франка... Тоді, коли в нас на Україні працювали перші революційні організації, тоді вже величезну працю для робітничої кляси робив цей велетень української культури“.

Скрипник зазначив, що він сам був учеником Івана Франка, бо Франко мав дуже багато учеників серед молоді, що жила революційними настроями.

По тих промовах ухвалила сесія резолюцію такого змісту:

„Вислухавши звідомлення народнього комісаря освіти Шумського про вшанування памяти великого українського письменника Івана Франка з нагоди 10-тих роковин від дня смерти співця і борця за визволення трудящих від соціяльного і національного гніту, III та сесія ВУЦВК-ту IX. скликання горячо витає пороблені в цій справі заходи уряду. — Сесія доручає урядові зробити все потрібне для того, щоби твори і діла І. Франка стали широко відомими і щоби на них виховувалися робітничо-селянські маси, а особливо наші шахтарі Донбасу і Криворіжжя, щоби знали, що і життя і боротьбу їхніх братів бориславських шахтарів нафтового басейну на Західній Україні з усією силою свого великого таланту виспівав і списав у найкращих своїх творах великий співець визвольної боротьби трудящих, каменяр соціялізму — Іван Франко.

* * *

Не маємо ще найновіших українських радянських газет і не знаємо, як проходять свята Франка на всій Україні, та вже ті вістки котрі дотепер до нас дійшли, свідчать про те, що культ Франка стає там з нагоди 10-ліття смерти незвичайно популярним. От у Сталіні, великому промисловому осередку, наприклад, свято пройшло з великим успіхом. У всіх школах Сталіна відбулися святочні поранки присвячені памяти Франка. Такі самі вістки доходять і з инших місцевостей України.

Англійські посли про СРСР.

Про потребу порозуміння.

Кілька тижнів тому виїхало до СРСР. чотирох членів англійського парляменту, консерватистів, з метою познайомитись з тамошніми економічними умовинами. Вони саме вернулись до Льондону і вясовують собі враження у „Вестмінстер Газет“ такими висновками:

1. Радянський уряд є міцний, а його фінансова політика держиться на тривких основах;

2. Еволюція краю йде в добрім напрямку;

3. Росія є необмеженим полем діяльности для британських капіталістів. Британський уряд повинен почати нові переговори з СРСР., щоби підписати корисний договір для обох держав.

Англійські посли називають радянський лад не диктатурою пролєтаріяту, а диктатурою, яку пролєтаріятові накинули. Часопис, передаючи ці враження послів, докидає від себе, що треба би поквапитись з порозумінням зі СРСР., щоби инші торговельні суперники Англії, такі як Німеччина та Зєдинені Держави, не випередили її.